

bl.a. Camus.

» Den lille Prins« udkom under Anden Verdenskrig i New York i 1943 og i Paris i 1945. Den slog alle hidtidige salgsrekorder og blev hurtigt oversat til 24 sprog. Da Saint-Exupéry blev jaget væk fra USA og havde isoleret sig fra omverdenen, han forlod Frankrig i 1941, efter at være blevet angrebet fra stort set alle sider på grund af sin opfordring til forsoning mellem parterne i krigen i Frankrig. Med alt hvad det måtte indebære af kompromiser. Han talte til dem som den store humanist, han først og fremmest var. Men stemningen i Frankrig var ikke til kompromiser. De Gaulle-tilhængerne angreb ham for at gå ty skernes ærinde, og tyskerne havde forbudt Saint-Ex's 3. roman »Krigsflyver« fra 1943.

Romanen betragtes stadig af mange som det vigtigste svar, demokraterne har kendt på Hitlers »Mein Kampf«.

EFTER udgivelsen af »Den lille Prins« sluttede Saint-Ex sig til sin gamle gruppe - 2/33 - for at tage del i krigshandlingerne. Gruppen mistede alene i maj måned 1942 tre fjerdedele af sit mandskab, hvilket afspejler styrkeforholdet mellem Frankrig og Tyskland på dette tidspunkt i krigen. Aldersgrænsen for flyvning med de nye Lightning fly var 35 år. Saint-Ex var 43. Men det stoppede ham ikke. I 1944 overførtes han til Korsika, og det var herfra, han lettede om morgenen den 31. juli for at udføre sin niende mission og aldrig vendte tilbage.

SAINTE-EX's søgen forbliver ubesvaret. Han fandt aldrig den Gud - eller nogen anden instans - der kunne give nøglen til mennesket og universet. Om det lykkedes at finde hans fly - det fly hvorfra det meste af hans digtning udsprang - vil tiden vise. Men det rækker ikke ved, at Antoine de Saint-Ex fænger hos et moderne publikum næsten 50 år efter sin død. Måske er det alle modsætningerne, der gør Saint-Exupéry's værker evigt vedkommende. Han er både en slugtens digter og en hærværrets moralist. Måske er det, fordi han forstår at formidle, at umiddelbare sandheder ikke nødvendigvis er banale sandheder. De er bare vigtige.

sket til menneskeheden, fra flyvningen til filosofien. Han skrev nu menneske med stort, og opøjede det fællesmenneskelige til universelt princip.

Men i Saint-Ex's øjne var der alt for mange mennesker i hans samtid; der, som han udtrykte det, sov. De havde ikke erkendt deres sande behov. Den tanke illustrerer han i slutningen af romanen med et af de sprogbilleder, der er så karakteristiske for hans stil: »Færdige klasse var stuvende fuld af polske arbejdere. Det, der piner mig, det er hverken denne vanskabthed eller denne grimhed. Det er snarere en følelse af, at der i hvert enkelt af disse mennesker findes et udslettet spor, en myrde Mozart. Han ville lære menneskene, at intet er umuligt for dem.

Bogen tildeltes samme år »Den Store Roman Pris« af »Det Franske Akademi«, og umiddelbart herefter udførte Saint-Ex sin første flyvning over Atlanterhavet. Han tilbagelagde 5.875 km på 28 timer og to minutter.

MED »Den lille Prins« flyttes centrum igen. Saint-Ex sætter fokus på individet i stedet for på menneskeheden og beskriver kun venskaber, der knyttes på det individuelle plan.

Læseren følger prinsen fra hans afsked med sin planet over besøgene hos bl.a. kongen, den forfængelige og drankeren frem til ankomsten til Jorden. Drivkraften bag den fortsatte rejse er hans forgæves søgen efter menneskene. »De findes ikke i ørkenen«, siger slangen. »Der findes en seks syv stykker«, siger blomsten, og det er ræven, der afslører hemmeligheden ved venskaber i en af bogens centrale passager: »Det er den tid, du har brugt på din rose, der gør den så betydningfuld... Man er nødt til at gøre tam ved at knytte bånd, siger den. Prinsen gør først ræven tam. Dernæst piloten. Og til sidst forstår han, at han også har træmmet sin rose, og at den derfor er den eneste i verden for ham.

Venskaber var på dette tidspunkt i Saint-Ex's liv ikke længere noget, han mente, menneskene kunne finde i og med, at de som udgangspunkt var knyttet sammen via en fællesmenneskelig sjæl. Fællesskabet

i 1927 og Saint-Ex til Buenos Aires i Argentina for at oprette flylinjer i de total udforskede luftstrøm med henblik på at oprette postlinjer mellem Frankrig og Sydamerika. Der eksisterede på dette tidspunkt overhovedet ingen flyforbindelser i Sydamerika. Her måtte man slås med endnu et naturfænomen, nemlig den kraftige vestenvind over de meget højtliggende Patagoniabjerge i det sydlige Chile og Argentina. Datidens lette fly kunne let kastes flere hundrede meter ud af kurs i denne vind. Piloten Guillaumet styrtede i sit fly i 5.000 meters højde i Andesbjergene og vandrede seks hele dage og nætter i sne og kulde i håbet om at blive fundet. Til Saint-Ex sagde han bagefter:

»Det, jeg har gjort, kunne intet dyr have gjort«.

Det var her, han skrev sin anden roman »Flyvere i natten«. Romanen blev straks oversat til engelsk og tildeltes samme år den berømte litterære pris »Femina prisen«.

»Flyvere i natten« opnåede en enorm publikumssucces, og antallet af dem, der ville lære at flyve, steg til det dobbelte i tiden efter udgivelsen.

Her måtte man huske på, at der var tale om et pionerarbejde på dette tidspunkt i verdenshistorien. At medvirke til at forbinde Europa med USA, var for de unge piloter at overgive sig til en vanvittig drøm. En drøm, der for at kunne realiseres, krævede en tro på fysisk og moralsk udholdenhed og en dydmyghed over for kammeratskabet, disciplinen og ansvaret.

Disse egenskaber beskrives via romanens hovedperson, flylederen Rivière, for hvem der kun findes ét vigtigt mål: At læfte den kollektive opgave, at få posten ud. Heri ligger hele livets mening - uanset det koster hans piloter livet. Hans middel er streng disciplin og fornægtelse af sin egen kærlighed til sit job og det venskab, han føler med sine piloter. Saint-Ex gav hermed udtryk for den paradoksale sandhed, han altid levede med: At mennesket ikke finder sin lykke i friheden, men i at underkaste sig en pligt.

Efter sit ophold i Sydamerika vendte Saint-Ex tilbage til Frankrig, for Air France blev grundlagt i 1933 på resterne af en række gamle selskaber. Året efter fik han tilbudt ansættelse i selskabets PR-afdeling og endte med at acceptere tilbuddet efter først

Men Saint-Exupéry har skrevet meget andet end »Den lille Prins«. Trods sit kun 44-årige lange liv har han efterladt en stor skat af breve, artikler, essays og romaner.

SAINTE-EX blev født i 1900 i Lyon og var af adelig herkomst. Hans skolegang startede hos Jesulterne, hvor han tilbragte seks triste år. Til gengæld oplevede han glæde og en slags beruselse ved at strejfe om nær den lokale flyveplads, og det er måske her hans senere passion for flyvningen grundlægges.

Som værnepligtig i 1920'erne fik han endelig mulighed for selv at flyve, og efter mange mislykkede flyvninger fik han omsider det så eftertragtede flyvercertifikat. Under landingen efter sin første selvstændige flyvning beskadigede han flyet og sig selv så alvorligt, at stationslederen udtalte: »Det bliver ikke et flystyrt, der kommer til at slå Dem ihjel. Så var det allerede sket«.

Ikke desto mindre var det i et fly, Saint-Ex mistede livet, men inden da havde hans korte liv været fuld af flyvninger, der lige så godt kunne have kostet ham livet.

Det er disse flyvninger, der er baggrunden for hans digtning. Det er de detaljerede beskrivelser af farens stund, der danner udgangspunkt for hans abstrakte og filosofiske betragtninger over livet. Således hører menneske og forfatter uleseligt sammen hos Saint-Ex. Ethvert arbejde var for ham kilde til selvransagelse, grænseoverskridelse og erkendelse af sin rolle som menneske.

FLYVNINGERNE udgør på én og samme tid en flugt og en tiltrækning hos Saint-Ex. En sær dialog, hvor der på den ene side findes angsten for jordelivet, for ensomheden, for livets skrøbelighed, og på den anden side magten. Magten til at holde sit liv i egne hænder, til at mærke fylde og tilhørsforhold, og til at overvinde sin angst; når han atter sætter sit fly på jorden. »Man kan kun leve for det, man er villig til at dø for«, skrev han.

I sin første roman »Postflyveren« fra 1928 iscenesætter Saint-Ex sit eget liv via piloten Bernis. Han flakker omkring som en flygtning i en verden, han oplever som fremmed, uigennemskuelig og meningsløs. Han opnår